

OPINIE

De oorlog in Oekraïne en de zijlijnroepers

Het is al donker wanneer op woensdag 2 maart Sergei arriveert bij zijn vakantiehuis zo'n 30 kilometer over de grens met Finland. Over de ruim 200 km vanuit St Petersburg heeft hij met zijn auto zo'n drie-en-een-half uur gedaan. Sergei (47) is oprichter, eigenaar en managing partner van een van de grotere advocatenkantoren in Sint Petersburg.

Een paar dagen later sprak in met Sergei via Teams. Hij vertelde mij dat hij bang was voor een algehele mobilisatie in Rusland, waardoor hij gedwongen zou kunnen worden te gaan vechten in Oekraïne. Hij had op zijn kantoor niemand van zijn plan verteld. Op mij maakte hij op dat moment een totaal ontredderde indruk.

Na afloop van de call met Sergei, heb ik nagedacht over wat ik vond van zijn overhaaste vertrek en van het feit dat hij zijn kantoorgenoten in totale verwarring volledig aan hun lot had overgelaten. Instinctief zou ik zeggen: 'dat moet je zo niet doen'. Ik loop zelf echter geen enkel risico om naar het front gestuurd te worden om in een foute oorlog te moeten vechten tegen een volk waartegen ik absoluut niet vechten wil.

Het is te gemakkelijk en ook te vrijblijvend om vanuit het comfort en de veiligheid van mijn kantoor of huiskamer anderen te vertellen wat ze moeten doen. Dat geldt voor mijzelf, maar ook voor u. Toch is er meteen na de Russische inval een leger aan 'zijlijnroepers' opgestaan. Mensen die zelf geen 'skin-in-the-game' hebben, maar wel een uitgesproken mening over wat anderen moeten doen. Ik heb het eigenlijk een beetje gehad met die zijlijnroepers. Het is schijnheilig en gratuit. Het reinigen van eigen ziel en eigen geweten door naar anderen te wijzen.

Bedrijven

Sinds de start van de gruwelijke Russische invasie hebben meer dan 400 internationale ondernemingen hun activiteiten in Rusland gestaakt, of zich geheel of gedeeltelijk teruggetrokken uit dat land. Dat is al ruim het dubbele van de 200 bedrijven die destijds gevolg gaven aan de boycot van het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime.

De meerderheid van deze bedrijven trekt zich niet terug uit noodzaak of overtuiging, maar onder zware druk van de publieke opinie, de zijlijnroepers. Instinctief vinden wij allen dat Rusland zwaar gestraft moet worden en pijn moet lijden voor de brute agressie en de oorlogsmisdaden die het Russische leger begaat. De vraag is echter of het juist is gewone Russen hiervoor te prijs te laten betalen.

Laatste nieuws

09:57
ACM: 'betekenisvolle voorstellen'
KPN en Glaspoort voor goedkopere
toegang glasvezelnet

31-03
De oorlog in Oekraïne en de
zijlijnroepers

31-03
BNR Zakendoen met de Jurist:
regeldruk neemt weer toe

31-03
TotalEnergies is volgens de rechter
niet gebonden aan contractuele
gasprijzen uit 2020

[Lees al het laatste nieuws](#) >

Artikelen van deze auteur(s)

31-03
De oorlog in Oekraïne en de
zijlijnroepers

25-02
De Zeven Vinkjes Zuidas

20-01
Doel doel, rechtsstaat

25-11
Robot Lawyer: No Way!

21-10
Een hybride oplossing is geen
oplossing

09-09
Post-apocalyptisch landschap

05-08
Rechtenfaculteiten: hoogste tijd om
het curriculum inartheid te

De historie leert dat economische sancties niet erg effectief zijn. Het tegendeel is eerder waar: Noord Korea en Iran bijvoorbeeld zijn meer in zichzelf gekeerd en meer nationalistisch geworden. Een verdeeld volk raakt verenigd tegen het gevoelde onrecht dat hen wordt aangedaan. De kans dat door de gewone Rus het leven zuur te maken, het bewind van Putin omvergeworpen wordt, lijkt niet groter dan dat Kim Jong Un vervangen wordt door een sympathieke, pro-westerse democraat.

Ten aanzien van Rusland is er voor een genuanceerde discussie geen enkele ruimte. De zijlijnroepers eisen dat bedrijven zich terugtrekken. Dit doen ze vanuit de veiligheid van hun huiskamers in het Westen, in de wetenschap dat het voor hen persoonlijk geen directe consequenties heeft.

Advocatuur

In ons kleine landje beleefde naar aanleiding van de Russische invasie een heuse rel rond de rol van de advocatuur. De Zuidas kantoren – de een wat explicieter dan de ander – werd verweten zaken de toen met partijen uit Rusland en/of anderszins perfide Russische belangen te behartigen. De zijlijnroepers eisten bloed.

Op 3 maart deden ‘twintig van ’s lands vijftig grootste advocatenkantoren’ een gezamenlijke oproep aan al hun Nederlandse vakgenoten: weiger medewerking aan verdachte Russische transacties en stop met het behartigen van belangen van degenen die – indirect – de oorlog tegen Oekraïne faciliteren. Dit was nadat een paar dagen eerder de landelijke media de Zuid-as publiekelijk op de slachtbank hadden gelegd.

Wie vervolgens kijkt wie die twintig ondertekenende kantoren zijn, komt al snel tot de conclusie dat de meerderheid – zo niet alle – van de kantoren zelf hoogstwaarschijnlijk geen enkele Russische cliënt heeft. Zo wordt het voor deze zijlijnroepers wel heel gemakkelijk anderen te vertellen wat te doen, en tegelijkertijd de eigen ziel te reinigen.

Op 9 maart heeft de Amsterdamse burgemeester mevrouw Halsema, de managing partners van elf Zuid-as kantoren *ontboden* op het stadhuis. Dat een burgemeester in Nederland kennelijk de bevoegdheid heeft om advocaten te ontbieden bij haar te verschijnen, wekte zelfs internationaal behoorlijk wat bevreemding. De actie wekt op z’n minst de schijn dat mevrouw Halsema, de publieke verontwaardiging misbruikt om haar eigen imago van wereldverbeteraar op te poetsen.

Bewondering

Tot slot, om ieder eventueel misverstand uit te sluiten: ik veroordeel in de meest krachtige bewoordingen en zonder enig voorbehoud de Russische agressie in Oekraïne. Ik heb grote bewondering voor mensen en organisaties die zich actief inzetten voor de opvang van vluchtelingen of op enige andere wijze zelf persoonlijk bezig zijn het ongelooflijke leed te verzachten. Ik ben ook een groot voorstander van debat en uitwisseling van ideeën en opvattingen.

Ik richt me in deze column wel tot de zijlijnroepers die hoog te paard gezeten, vanuit een volledig veilige situatie, een uitgesproken mening hebben over wat *anderen* moeten doen. Misschien is het tijd voor enige reflectie. Veel wijsheid toegewenst.

het curriculum ingrijpend te hervormen

01-07

Waarom zou je niet voor een advocatenkantoor willen werken?

27-05

Advocatuur: liever niet terug naar normaal

22-04

Mens versus machine